

ВНЕСОК ДАВНЬОРИМСЬКИХ ЛІКАРІВ КЛАВДІЯ ГАЛЕНА І АУЛІСА ЦЕЛЬСА У РОЗВИТОК СВІТОВОЇ МЕДИЦИНИ

THE CONTRIBUTION OF ANCIENT ROMAN PHYSICIANS CLAUDIUS GALEN AND AULUS CELSUS IN THE DEVELOPMENT OF WORLD MEDICINE

Indutna S.P., Yatchenko Y.V., Chupryna K.S.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Надзвичайно актуальним в наш час є вивчення історії медицини, як фундаменту її розвитку. Клавдій Гален (р.н. 131 рік н.е., м. Пергам) – лікар, хірург і філософ римської доби. У 159 році н.е. Клавдій Гален зробив велике відкриття у медицині – дослідив принцип функціонування нервів, які контролюють голос, вивчав будову і функції м'язів, що зумовлюють процес дихання. Його основними медичними переконаннями були: опис головного мозку як органу зосередження чуттєвості, психічної діяльності та руху; охарактеризував близько 300 м'язів людини, а також середній мозок, сім пар черепно-мозкових нервів та блукаючий нерв, установив теорію кровообігу (артеріальна і венозна кров різні за природою рідини. Причому перша, артеріальна, «розносить рух, тепло і життя», а друга, венозна, покликана «живити органи»; поклав початок фармакології «Галеновими препаратами» називають настоянки та мазі, приготувані певними способами.

Авл Корнелій Цельс – видатний науковець, теоретик та практик медицини. Народився у м. Нарбонській Галлії. Він збирав різні відомості щодо лікування хвороб, застосування ліків, заклав основи латинської анатомічної термінології, зібрав усі достовірні відомості стосовно хірургії (впровадив лігатуру «хірургічну нитку для перев'язки кровоносних судин», запропонував літотомію), терапії (вивчав малярію), дієтики, патології, психіатрії («біла гарячка»); дав опис пластичним операціям з відновлення носа, губ, вух; розробив методику лікування ран, вивихів, переломів, захворювань кісток, некрозів, а також дав опис фістули, виразки, пухлини, грижі, ампутації кінцівок і трепанації черепа; створив найвидатнішу працю з медицини «*De medicinis*».

Отже, Авл Корнелій Цельс і Клавдій Гален зробили значний внесок у розвиток медицини і фармакології.

ХІРУРГІЯ У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ ТА РИМІ

SURGICAL PRACTICE IN ANCIENT GREECE AND ROME

Shpyhotskiy D.R., Assoc. Prof. Solohor I.M.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Хірургія – одна із найдавніших галузей медицини, яка вивчає гострі та хронічні захворювання для лікування яких використовуються оперативні методи. Саме тому розуміння того, як розвивалася ця наука і якими були її основні положення дасть змогу майбутнім лікарям у повному обсязі зрозуміти її важливість та значущість.

Мета роботи – охарактеризувати розвиток та становлення хірургії за часів Стародавньої Греції та Риму, проаналізувати її вплив на сучасну медицину.

У Стародавній Греції найбільш відомі праці з хірургії були написані Гіппократом. У його творах було описано ряд хірургічних прийомів, зокрема при лікуванні вивихів і ран. Значним авторитетом у античні часи користувалися представники Олександрійської школи (Еразістрат, Філоксен, Горгій, Сострат, Герон та ін), які значною мірою сприяли розвитку хірургії у Стародавньому Римі. Вважають, що олександрійські хірурги застосовували перев'язку судин, здійснювали ампутації кінцівок, а для знеболювання використовували витяжку кореня мандрагора.

Одними із найвідоміших лікарів-хірургів Стародавнього Риму були Цельс і Гален. У працях Цельса було викладено основні положення тогочасної хірургії, а саме техніку операцій, зокрема при катаракті, методику зупинки кровотечі шляхом накладання лігатури, вчення про грижі. Велике значення для розвитку хірургії мали також роботи римського хірурга Галена, у яких він наголошував про необхідність для хірурга знань із анатомії та фізіології.

Таким чином, знайомство із виникненням та становленням хірургії тих часів допомагає краще зрозуміти значущість накопичених людством знань для розвитку сучасної медицини і хірургії зокрема.

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ...

THE ROLE OF THE LATIN...

Kuiovda Y.A., Stadnik E.O., Nikolaieva N.M.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Надзвичайно актуальним в наш час є питання про практичне застосування латині, як мови окремих галузей науки. Історична роль латинської мови як міжнародної мови науки і художньої літератури істотно відрізняє її від численних штучних мов, що пропонувалися для міжнародного спілкування.

Латинська та старогрецька мови залишаються основними міжнародними джерелами для штучного створення нових медичних термінів в сучасних мовах. Назви хвороб, їхніх симптомів, анатомічна номенклатура, назви лікарських препаратів тощо — це все слова латинського і грецького походження. Новизна цієї роботи полягає в тому, що, не дивлячись на те, який напрям роботи не було б вибрано, потрібно знати історію виникнення мови, витоки термінології, вимоги щодо оформлення документації, яка має юридичну цінність і т.п.